

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060305

DOM
2020-06-03
Stockholm

Mål nr
M 9865-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Umeå tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-09-02 i mål nr M 947-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

Swerock AB, 556081-3031
Box 3035
903 02 Umeå

Ombud: A

c/o Swerock AB
Box 3035
903 02 Umeå

Motpart

Miljö- och tillsynsnämnden i Piteå kommun
941 85 Piteå

SAKEN

Avgift för tillsyn enligt miljöbalken avseende Swerock AB:s verksamhet på fastigheten FA1 i Piteå kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1587566

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Swerock AB (Swerock) har i första hand yrkat att nämndens beslut ska undanröjas och att målet ska återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning. I andra hand har Swerock yrkat att tillsynsavgiften ska sättas ned till en avgift motsvarande 18 timmars tillsynstid.

Nämnden har motsatt sig Swerocks yrkanden.

Parterna har till stöd för sin respektive talan anfört i huvudsak detsamma som i underinstanserna. Swerock får i Mark- och miljööverdomstolen också anses ha fört fram skäl för att frångå Piteå kommuns fastställda taxa.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen delar den bedömning som underinstanserna har gjort och tillägger i fråga om avsaknaden av riskbedömning av verksamheten vid beslut om tillsynsavgift följande. Den aktuella taxan är utformad på så sätt att verksamheten ges ett fast antal tillsynstimmar. Enligt taxans bestämmelser ska alltså inte någon individuell riskbedömning av verksamheten göras. Det finns sammantaget inte tillräckliga skäl att sätta ned avgiften enligt 23 § i taxan. Mark- och miljööverdomstolen anser vidare att det inte finns tillräckliga skäl för att frångå taxan. Överklagandet ska därmed avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs och Ingrid Åhman, tekniska rådet Kerstin Gustafsson samt tf. hovrättsassessorn Hannah Grahn, referent.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Beatrice Norin.

UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-09-02
meddelad i
Umeå

Mål nr M 947-19

KLAGANDE

Swerock AB
Batterigatan 10
941 47 Piteå

MOTPART

Miljö- och tillsynsnämnden i Piteå kommun
941 85 Piteå

ÖVERKLAGAT BESLUT

Beslut av Länsstyrelsen i Norrbottens län den 12 mars 2019 i ärende nr 505-11935-2018, se bilaga 1

SAKEN

Avgift för tillsyn enligt miljöbalken avseende Swerock AB:s verksamhet på fastigheten Piteå FA1

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 333726

Postadress
Box 138
901 04 Umeå

Besöksadress
Nygatan 45

Telefon
090-17 21 00

E-post: mmd.umea@dom.se
www.domstol.se, Info om vår
personuppgiftsbehandling:
www.umeatingsratt.domstol.se eller kontakta
oss

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Miljö- och tillsynsnämnden i Piteå kommun (nämnden) beslutade den 4 september 2018 om avgiftsklassning för tillsyn avseende Swerock AB:s verksamhet på fastigheten FA1. Verksamheten klassificerades enligt följande verksamhets- och klassningskoder i kommunens taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

10.20 B – Täkt för annat än markinnehavarens husbehov av berg, naturgrus eller andra jordarter:

- 10.20-1 B – Avgiftsintervall 1: Täkt för annat än markinnehavarens husbehov av berg (oavsett mängd). 30 timmar (full debitering)
- 10.20-3 B – Avgiftsintervall 3: Högst 200 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter. 3,75 timmar (75 % reducering av 15 timmar)

10.50 C – Anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter. 0,5 timmar (75 % reducering av 2 timmar)

Den totala avgiften uppgick till 33 256,75 kr.

Swerock AB överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Norrbottens län (länsstyrelsen) som den 12 mars 2019 avslog överklagandet.

Swerock AB har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Swerock AB har yrkat att avgiften ska sättas ned till en avgift motsvarande SKL:s modell som för bolagets bergtäkt i FA1 skulle innebära 18 timmars tillsynstid.

Till stöd för sin talan har bolaget anfört i huvudsak följande. Piteå kommuns taxa är utformad enligt SKL:s tidigare underlag för taxa inom miljöbalkens område. Enligt SKL:s nya underlag som de lagt fram den 8 juni 2018 uppgår avgiften för täkter

med motsvarande avgiftsklassning som bolagets bergtäkt i FA1 till en avgift motsvarande 18 timmars tillsynstid.

Enligt beslutet utgår Piteå kommuns taxa från riskkolumn 2 i riskbedömnings-tabellen utan att någon riskbedömning av verksamheten är gjord. I kommunens taxa finns en grundavgift med verksamhetskod 10.20-1 B på 30 timmar oavsett täktens tillståndsgiven mängd eller hur mycket material som bryts per år. Dessutom debiteras samma kod igen 10.20-3 B på 15 timmar (25 % av den koden). Det är märkligt att kommunen debiterar en verksamhetskod (10.20 B) två gånger.

Enligt bolagets mening är det tillsynsbehov som Piteå kommun har åsatt den aktuella täkten (34 h) inte rimlig utifrån verksamhetens art och vid jämförelse med andra täkter av motsvarande storlek (se nedan) och avgiftsuttaget är oskäligt.

Piteå kommun:	Tillsynsavgift:
FA2 (1 000 000 ton berg, 95 000 ton/år):	36 898 kr
FA3 (500 000 ton berg, 15 000 ton/år):	33 256,75 kr
FA4 (199 000 ton berg, 0 ton/år senaste 4 år):	33 256,75 kr
Umeå kommun:	
Tjälamark (2 000 000 ton berg, 150 000 ton/år)	13 258 kr
Lycksele kommun:	
Älgålandet (2 450 000 ton berg, 60 000 ton/år)	10 800 kr
Vännäs kommun:	
Brännan (199 000 ton sand, 30 000 ton/år)	9 180 kr
Hålberget (595 000 ton berg, 0 ton/år senaste 4 år)	12 240 kr
Jokkmokks kommun:	
Ananasse (300 000 ton berg, 20 000 ton/år)	8 160 kr
Västerås kommun:	
Vändle (9 900 000 ton berg, 700 000 ton/år)	24 990 kr
Vänersborgs kommun:	
Jonsängen (4 500 000 ton berg, 225 000 ton/år)	11 250 kr

Uddevalla kommun:

Fröland (650 000 ton/år berg) 18 000 kr

Trollhättans stad:

Koberg (7 000 000 ton berg, 350 000 ton/år) 15 000 kr

Nämnden har vidhållit att tillsynsavgiften ska följa gällande taxa.

Till stöd för sin inställning har nämnden anfört i huvudsak följande. I taxan har berg- och moräntäkt olika klassningskoder trots att de ingår i samma verksamhetskod i miljöprövningsförordningen (2013:251). Anledningen till denna uppdelning är att losshållning av material i bergtäkter, till skillnad från moräntäkter, sker genom sprängning. Taxan är dock utformad så att om en verksamhet omfattar flera verksamhetskoder tas full avgift ut för den med flest timmar medan antalet timmar för övriga verksamhetskoder reduceras med 75 %.

Den aktuella tillsynsavgiften följer den av kommunfullmäktige i Piteå kommun beslutade taxan som är utarbetad enligt rekommendationer från SKL och utformad enligt beskrivning ovan. Nämnden känner inte till hur de kommuner som bolaget nämner har utformat sina taxor.

Nämnden anser inte att tillsynsbehovet för bolagets täkt avviker väsentligt från övriga täkter i kommunen. Därmed finns inte skäl att sätta ned tillsynsavgiften specifikt för den. Nämnden anser att fastställd taxa ska tillämpas fram till dess en översyn av taxekonstruktionen sker och en ny taxa antas av kommunfullmäktige. Att reducera tillsynsavgiften för en enskild verksamhetsutövare utan att det bedöms finnas något tydligt skäl till det skulle medföra en godtycklig bedömning.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning att nämndens beslutade avgift inte ska sättas ned. Domstolen vill dock lägga till följande.

Verksamheten träffas av två klassningskoder inom samma verksamhetskod

Genom bestämmelsen i 27 kap. 1 § andra stycket miljöbalken har kommunerna bemyndigats att meddela föreskrifter om avgift för kommunens kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Av bestämmelsen följer således att kommunerna själva bestämmer hur de ska finansiera sina verksamheter och hur kommunens avgiftstaxa ska utformas (jfr. prop. 1997/98:45 del 1 s. 653).

Piteå kommun har valt att dela upp klassningskoderna avseende berg respektive naturgrus och andra jordarter på ett sådant sätt att en verksamhet kan träffas av mer än en kod inom samma verksamhetskod. Då taxan avser att finansiera kommunens kostnader för prövning och tillsyn är den förenlig med bemyndigandet enligt 27 kap. 1 § andra stycket miljöbalken. Därför bedömer mark- och miljödomstolen att det inte finns skäl sätta ned avgiften av det skälet.

Avgiften avviker från motsvarande verksamheter i andra kommuner

Mellan olika kommuner kan finansieringen samt kostnaderna för verksamheten avseende tillsyn och prövning variera. Att nämndens avgift avviker från bolagets avgifter i andra kommuner föranleder inte heller att nämndens avgift ska sättas ned.

SKL:s vägledande modell

SKL:s modell för taxa inom miljöbalkens område är till för att vara till stöd för kommuner i deras arbete med att ta fram en egen taxa. Modellen är därmed inte rättsligt bindande. Antalet timmar i Piteå kommuns taxa avseende täktverksamhet för berg, naturgrus och andra jordarter avviker visserligen mot SKL:s vägledande modell men det i sig ger inte stöd för att sätta ned avgiften.

Vad som i övrigt anförts i målet föranleder inte någon annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 23 september 2019.

Anders Carlbaum

Erik Olauson

I domstolens avgörande har chefsrådmannen Anders Carlbaum, ordförande, och tekniska rådet Erik Olauson deltagit. Föredragande har varit tingsnotarien Thomas Sandqvist.